

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова приймальної комісії
Волинського національного
університету імені Лесі Українки

«12» травня 2022 р.

Анатолій ЦЬОСЬ

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ІСПИТУ
ДЛЯ ВСТУПНИКІВ НА ОСНОВІ ЗДОБУТОГО СТУПЕНЯ
«БАКАЛАВР», «МАГІСТР», ОКР «СПЕЦІАЛІСТ»
ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ДРУГОГО
(МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 053 – «ПСИХОЛОГІЯ»

**(освітньо-професійна програма – «Практична психологія (психологічне
консультування та психотерапія)»)**

ЛУЦЬК – 2022

Пояснювальна записка

Програма фахового іспиту складена відповідно до освітньо-професійної програми «Практична психологія (психологічне консультування та психотерапія)» спеціальності 053 Психологія.

Програма фахового іспиту передбачає перевірку набуття особою компетентностей та результатів навчання, що визначені стандартом вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

У програмі відображено зміст підготовки з фундаментальних і професійно-орієнтованих дисциплін: «Загальна психологія», «Психофізіологія», «Клінічна психологія», «Соціальна психологія», «Психодіагностика», «Математичні методи в психології», «Диференціальна психологія», «Психотерапія», «Психологічне консультування».

Тематичний виклад змісту програми:

1. Категорія відчуття в психології. Види відчуттів і критерії їх класифікації. Адаптація, взаємодія, сенсibilізація і синестезія відчуттів.
2. Загальна характеристика сприймання. Апперцепція. Види і закономірності сприймання Властивості сприймання.
3. Загальна характеристика уваги. Функції уваги і нейрофізіологічні механізми уваги. Види уваги. Індивідуальні особливості уваги.
4. Загальна характеристика пам'яті. Види пам'яті. Мнемічні операції і прийоми. Моделі пам'яті.
5. Загальна характеристика категорії мислення. Узагальненість і опосередкованість процесу мислення. Функції і види мислення. Операції мислення.
6. Природа інтелекту. Основні підходи до природи і структури інтелекту. Оцінка інтелекту.
7. Мова і мовлення. Види мовлення. Мова як друга сигнальна система.
8. Мотивація як сукупність особистісних (стійких) і ситуативних (динамічних) факторів. Характеристика понять «мотивація», «потреба», «мотив» у психології.
9. Психологічні особливості екстринсивної (зовнішньої) та процесуально-змістової (інтринсивної, внутрішньої) мотивації.
10. Мотивація в теорії поля Курта Левіна (поняття валентності, психологічного поля та польової поведінки). Структура особистості за К.Левіним. Характеристика ефекту Зейгарнік (ефекту незавершеної дії).
11. Мотивація досягнення, її структура. Рівень домагань як особистісна детермінанта мотивації досягнення. Залежність рівня досягнень від сили мотивації. Закони Єркса-Додсона. Феномен перемотивації.
12. Психологічні механізми розвитку мотивації: мотиваційне переключення і зумовлення, мотиваційна фіксація, підкріплення (позитивне і негативне) поведінки.
13. Поняття емоції у психології. Емоції і почуття. Психологічні теорії емоцій.

Залежність успішності діяльності людини від сили її емоційного збудження.
Закон Хебба.

14. Воля, її основні ознаки та функції. Поняття вольової дії, проста і складна вольова дія. Теорії волі.

15. Індивідуальна психологічна концепція особистості А.Адлера: ядро і периферія особистості, модель самореалізації, досконалість, психотерапія, практичне застосування.

16. Епігенетична концепція особистості Е.Еріксона: ядро і периферія особистості, психоаналітичний підхід, его-психологія.

17. Соціально-когнітивна теорія особистості А. Бандури: застосування та оцінка.

18. Концепція когнітивних конструктів Д.Келлі: ядро і периферія особистості, модель узгодження, варіант когнітивного дисонансу.

19. Органоцентрична феноменологічна клієнт-центрована система К. Роджерса.

20. Гуманістична концепція А.Маслоу: ядро і периферія особистості, модель активації, гуманістичний і транс-персональний напрям.

21. Проблеми професійної діяльності практичного психолога, що потребують використання математичних методів.

22. Основні напрямки статистичного аналізу даних у психології.

23. Одиниці вимірювання психічного. Типи вимірювальних шкал. Одиничне та сумарне вимірювання.

24. Способи представлення результатів. Таблиця. Числове представлення. Графічні способи представлення.

25. Методи кореляційного аналізу.

26. Знаходження статистично достовірних відмінностей: критерій χ^2 , його застосування, вирахування та інтерпретація, t-критерій Стюдента.

27. Психометричні характеристики тесту.

28. Шкала стенив та її вирахування.

29. Шкала станаїв та їх вирахування.

30. Поняття факторного, кластерного та клайк-аналізу.

31. Асиметрія мозку та її спеціальні здібності. Значення асиметрії мозку для професійного відбору.

32. Фізіологічні основи темпераменту. Темперамент та індивідуальний стиль діяльності.

33. Статева диференціація. Психофізіологічні особливості функціонування чоловіка та жінки.

34. Сенсорна система шкіри та кістково-м'язового апарату.

35. Психофізіологічні характеристики емоційних станів (процеси, стани, властивості).

36. Основи фізіології праці. Адаптація та її значення в системі психофізіологічного забезпечення діяльності.

37. Психофізіологія стресу. Передумови виникнення стресу в сучасних умовах життя.

38. Конституційні типології (за Е.Кречмер, У.Шелдон).

39. Сон і бадьорість. Сон і його види. Теорії сну. Стадії сну.
40. Психофізіологія трудових процесів. Втома і втомлюваність. Методи психологічної релаксації і відновлення.
41. Історія виникнення та розвитку клінічної психології та її основних галузей.
42. Класифікація та характеристика методів дослідження в клінічній психології.
43. Основні проблеми та принципи альтернативи клінічної психології.
44. Історія вивчення та поняття внутрішньої картина хвороби та внутрішньої картина здоров'я. Психодіагностика внутрішньої картини хвороби.
45. Соціально-конституційні та індивідуально-психологічні фактори захворювання в психології хворого. Концепція Н. Пезашкіана в клінічній психології.
46. Роль А. Кемпінські, Е. Кречмера, Б. Зейгарнік у розвитку клінічної психології.
47. Явище неврозу. Особливості неврозу в дітей та підлітків.
48. Психологія лікаря. Синдром професійного вигорання у медичних працівників.
49. Психосоматика серцево-судинних захворювань. Психологічна допомога кардіохворим.
50. Психосоматика онкологічних захворювань. Психологічна допомога онкохворим.
51. Поняття спілкування у психології. Види спілкування. Структура спілкування.
52. Комунікативна сторона спілкування. Поняття комунікації. Комунікативні бар'єри.
53. Вербальні та невербальні засоби комунікації. Особливості невербальних засобів комунікації в різних культурах.
54. Перцептивна сторона спілкування. Поняття соціальної перцепції. Явище каузальної атрибуції.
55. Ефекти міжособистісного сприймання (ореолу, первинності, новизни). Явище стереотипізації.
56. Проблема групи в психології. Види груп та їх загальна характеристика.
57. Великі соціальні групи. Психологічні особливості етнічних груп. Поняття про "національний характер".
58. Малі соціальні групи. Структура групи. Динамічні процеси в малих групах.
59. Конформізм та конформність. Чинники конформної поведінки. Феномен групового тиску.
60. Лідерство та керівництво в малих групах. Теорії походження лідерства та керівництва. Стилі лідерства та керівництва.
61. Психодіагностика в системі психології: її сутність як науки та завдання загальної психодіагностики.
62. Становлення психодіагностики як науки, історія розвитку.
63. Процес та етапи психодіагностичного процесу. Поняття

психодіагностичного діагнозу.

64. Тест як основний психодіагностичний інструмент. Узагальнена класифікація психодіагностичних методів.

65. Основні вимоги до тестів (застосування шкали інтервалів, надійність, валідність, дискримінативність, норма тесту, соціокультурна адаптованість тесту тощо).

66. Вимоги до користувачів психодіагностичних методик.

67. Психодіагностика інтелекту.

68. Психодіагностика особистості.

69. Характеристика проективного підходу в психодіагностиці.

70. Діагностика індивідуально-типологічних особливостей.

71. Типології темпераменту та їх характеристика з позиції диференціальної психології.

72. Загальна характеристика основних підходів до дослідження темпераменту.

73. Статеві відмінності в психічній діяльності і поведінці.

74. Дослідження близнюків в диференціальній психології.

75. Дослідження вікових відмінностей у диференціальній психології: поперечний (когортний) та поздовжній (лонгітюдний) підходи.

76. Визначення психотерапії, її предмет, цілі, методи. Види і напрямки психотерапії. Вербальні і невербальні засоби психотерапевтичної роботи.

77. Базова модель психодинамічної психотерапії. Історія розвитку психодинамічної психотерапії. Початок психотерапевтичного лікування в психодинамічній психотерапії.

78. Аналітична психологія і психотерапія К.Юнга. Механізми аналітичної психотерапії. Поняття «архетип» в аналітичній психології К.Юнга.

79. Історія виникнення аналітичної психотерапії. Етапи психотерапевтичного процесу в аналітичній психології.

80. Гуманістичний психоаналіз Е.Фромма. Техніки гуманістичного психоаналізу. Результат психотерапії Е.Фромма.

81. Суть когнітивної психотерапії. Техніки когнітивної психотерапії. Результат психотерапевтичного впливу.

82. Позитивна психотерапія Н. Пезешкіана. Техніки позитивної психотерапії.

83. Психотерапевтичний процес в психодрамі. Генезис неврозу та результат психотерапії за Я.Морено.

84. Гештальт-терапія. Теорія гештальттерапії. Етапи психотерапевтичного процесу в гештальт-терапії. Механізми гештальт-терапії.

85. Арт-терапія, як спеціалізована форма психотерапії, заснована на мистецтві. Види та техніки арт-терапії.

86. Психологічне консультування як галузь практичної психології, психодіагностика, психотерапія та їх взаємодія.

87. Сутність консультативного процесу: практичний аспект. Структура й етапи консультування.

88. Психологія консультативного контакту.

89. Специфіка індивідуального психологічного консультування. Правила та

етика консультативного процесу.

90. Особистість консультанта та консультування. Підготовка консультанта до роботи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Основи психології: Підручник / За загал. Ред.. О.В.Киричука, В.А.Роменця. — К.: Либідь, 1995. — 632 с.
2. Загальна психологія : підруч. для студ. ВНЗ / [С. Д. Максименко, В. О. Зайчук та ін.] ; за заг. ред. С. Д. Максименка. — 2-е вид., переробл. і доповн. — Вінниця : Нова кн., 2004. — 704 с.
3. Загальна психологія: Практикум : навч. посіб. для студ ВНЗ / Волошина В. В., Долинська Л. В., Ставицька С. О. — К. : Каравела, 2006. — 280 с.
4. Палій А. А. Диференціальна психологія: навч. пос. /А.А. Палій. — К. :Академвидав, 2010. — 432с.
5. Максименко С. Д., та ін. Медична психологія: [Підручник]. Вінниця: Нова Книга, 2008. 520 с
6. Мушкевич М. І., Чагарна С. Є.Основи психотерапії: навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 420 с.
7. Марінушкіна О., Турбовець Н. Основи гештальттерапії. Київ: Главник, 2006. 128 с.
8. Ліфарева Н.В. Психологія особистості: Навчальний посібник. — Київ: Центр навчальної літератури, 2003. — 240 с.
9. М'ясоїд П. А. Загальна психологія: Навч. посіб. — К.: Вища школа, 1998.
- 10.Бондаренко А. Ф. Основы психологии : учеб. для студ. / Бондаренко А. Ф. — Киев : КНЛУ, 2005.—254 с.
- 11.Варій М. Й. Загальна психологія: підручник / М. Й. Варій. — 3-є вид., виправл. та доповн. — К. : Центр учб. л-ри, 2009. — 1008 с.
- 12.Дубравська Д. М. Основи психології : навч. посіб. / Дубравська Д. М. — Л. : Світ, 2001. — 279 с.
- 13.Основи психології : підруч. для студ. внз / за заг. ред. О. В. Киричука, В. Н. Роменця. — Вид. 6-те, стер. — К. : Либідь, 2006. — 632 с.
- 14.Павелків Р. В. Загальна психологія : підручник / Р. В. Павелків ; М-во освіти і науки України. — Вид. 3-є, доповн. — К. : Кондор, 2009. — 572 с.
- 15.Партико Т. Б. Загальна психологія : підручник / Партико Т. Б. — К. : Вид. дім «Ін Юре», 2008. — 416 с.
- 16.Психологія / [Ю. Л. Трофімов, В. В. Рибалка, П. А. Гончарук та ін.] ; / за ред. Ю. Л. Трофімова. — 3-є вид., стереотип. — К. : Либідь, 2001. — 560 с.
- 17.Цимбалюк І. М. Загальна психологія. Модульно-рейтинговий курс для студентів вищих навчальних закладів / І. М. Цимбалюк, О. Ю. Яницька. — К. : ВД «Професіонал», 2004. 304 с.
- 18.Мельник А. П., Магдисюк Л. І., Дучимінська Т. І. Патопсихологія та спецпрактикум з клінічної психодіагностики: навч.-метод. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 152 с.
- 19.Магдисюк Л. І., Федоренко Р. П. Медико-психологічне консультування: навч.-метод. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2020. 332 с.
- 20.Джонсон Девід В. Соціальна психологія: [тренінг міжособистісного спілкування] / Девід В. Джонсон ; пер. з англ. В. Хомика. — К. : Вид.

- дім «КМ Академія», 2003. – 288 с.
21. Копець Л. В. Психологія особистості : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Л. В. Копець. – К. : Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – 458 с.
22. Соціальна психологія : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Ю. Волянчук, Г. В. Ложкін та ін.; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с.
23. Москаленко В. В. Соціальна психологія : [підручник] / В. В. Москаленко. – К. : Центр навч. л-ри, 2005. – 624 с.
24. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія : [підручник]. У 2-х кн. Кн. 2. Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія / Л. Е. Орбан-Лембрик. – К. : Либідь, 2006. – 560 с.
25. Гласс Дж., Стенли Дж. Статистические методы в педагогике и психологии. -М.: Прогресс. – 324с.

СТРУКТУРА ОЦІНКИ ТА ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ

Порядок оцінювання: конкурсний бал вступника *для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти* оцінюється за шкалою від 100 до 200 балів (*фаховий іспит*). Фаховий іспит відбувається у формі комп'ютерного тестування. За кожну правильну відповідь тестового завдання (20 завдань) вступнику нараховується 5 балів.

Результати виконання завдань дозволяють виявити рівень підготовки вступника:

- 1 рівень (високий): 200-180 балів;
- 2 рівень (середній): 179-160 балів;
- 3 рівень (достатній): 159-140 балів;
- 4 рівень (низький): 139-100 балів.

Відповідальний секретар
приймальної комісії

Олег ДИКИЙ